

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛУ ПОСЛОВАЊА БАНАКА

БАНКАРСКИ СЕКТОР У СРБИЈИ

Извештај за II тромесечје 2015. године

септембар 2015. године

Садржај:

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БАНКАРСКОМ СЕКТОРУ СРБИЈЕ.....	3
1.1. Одабрани параметри банкарског сектора Србије	3
1.2. Концентрација и конкуренција.....	4
2. ПРОФИТАБИЛНОСТ	6
2.1. Показатељи профитабилности.....	6
2.2. Структура резултата	8
2.3. Оперативни добитак	10
2.4. Оперативни расходи	10
3. АКТИВА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	12
3.1. Ниво и структура	12
3.2. Класификована актива.....	14
3.3. Кредити	15
3.3.1. Проблематични кредити.....	16
4. ПАСИВА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА	22
4.1. Структура извора средстава.....	22
4.2. Депозити	23
4.3. Укупно кредитно задужење банака.....	25
4.4. Обавезе према иностранству	26
4.5. Субординиране обавезе	27
5. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ.....	27
6. ЛИКВИДНОСТ БАНАКА.....	29
7. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА.....	30
8. ДЕВИЗНИ РИЗИК	32
9. РЕГУЛАТОРНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ.....	33

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БАНКАРСКОМ СЕКТОРУ СРБИЈЕ

1.1. Одабрани параметри банкарског сектора Србије¹

Банкарски сектор Србије је на крају другог тромесечја 2015. године чинило 30 банака² са организационом мрежом од 1.763 пословне јединице (2 мање у односу на претходно тромесечје) у којима је било запослено 24.591 лица (162 мање у односу на претходно тромесечје).

Табела 1.1. Преглед одабраних параметара банкарског сектора Србије

	Број банка	Актива		Капитал		Мрежа		Запослени	
		млрд RSD	Учешће %	млрд RSD	Учешће %	бр. посл. Јединица*	Учешће %	број	Учешће %
Банке у власништву домаћих лица	7	715	24.0%	150	23.7%	483	27.4%	5,807	23.7%
Државне	5	526	17.6%	90	14.3%	421	23.9%	5,030	20.5%
Приватне	2	189	6.3%	60	9.5%	62	3.5%	777	3.2%
Банке у власништву страних лица	23	2,270	76.0%	483	76.3%	1,280	72.6%	18,784	76.4%
Италија	2	775	26.0%	172	27.2%	253	14.4%	4,128	16.8%
Аустрија	3	447	15.0%	101	15.9%	214	12.1%	3,421	13.9%
Грчка	4	397	13.3%	93	14.6%	306	17.4%	4,697	19.1%
Француска	3	302	10.1%	48	7.6%	215	12.2%	2,602	10.6%
Остали	11	349	11.7%	69	11.0%	292	16.6%	3,936	16.0%
Укупно банкарски сектор	30	2,985	100.0%	633	100%	1,763	100%	24,591	100%

* пословне јединице обухватају све облике делова пословне мреже: централе, филијале, експозитуре, шалтери и друге пословне јединице.

Извор: Народна банка Србије.

Последњих неколико година у банкарском сектору Србије је присутан тренд смањења укупног броја запослених. Током другог тромесечја 2015. године 16 банака је повећало број запослених за укупно 105 лица, 14 банака је смањило број запослених за укупно 267 лица, док су две банке пословале са непромењеним бројем запослених у односу на претходно тромесечје. До незнатних промена у организационој мрежи је дошло код шест банака, при чему су три банке повећале пословну мрежу за пет организационих јединица, а три банке је смањиле, и то за седам организационих јединица.

¹ Сви подаци у Извештају дати су на основу извештаја које су банке дужне да достављају Народној банци Србије, а које нису ревидирали екстерни ревизори, нити је њихова исправност била предмет непосредне контроле Народне банке Србије.

² Народна банка Србије је издала дозволу за рад „MIRABANK a.d. Beograd“ 16.12.2014. године, упис у регистар Агенције за привредне регистре је извршен 05.02.2015. године, а банка је оперативно почела са радом 06.04.2015. године.

Укупна актива банкарског сектора Србије је на крају другог тромесечја 2015. године износила 2.984,7 млрд дин., што представља повећање од 41,0 млрд дин. у односу на претходно тромесечје, док је укупан капитал у истом периоду повећан за 10,6 млрд дин. у односу на претходно тромесечје и на крају јуна 2015. године је износио 633,4 млрд дин.

Банке у већинском власништву страних лица повећале су тржишни удео за 1,2 процентна поена у односу на претходно тромесечје (уз раст билансне суме од 65,1 млрд дин.) и на крају другог тромесечја учествују са 76,1% у укупној билансној суми банкарског сектора Србије, следе државне банке које су смањиле учешће са 19,0% на 17,6% (смањење билансне суме за 33 млрд дин.) и банке у већинском власништву домаћих лица које су повећале учешће са 6,1% на 6,3% (повећање билансне aktive за 8,9 млрд дин.).

Доминантно учешће у укупној активи банкарског сектора и даље имају банке пореклом из Италије, Аустрије и Грчке (9 банака) са укупним учешћем од 54,2% – незнатно смањење учешћа за 0,1 процентни поен у односу на претходно тромесечје.

1.2. Концентрација и конкуренција

Банкарско тржиште Србије и даље одликује задовољавајући степен конкуренције и ниска концентрација активности. Вредности Херфиндал-Хиршмановог³ индекса су за све кључне категорије испод 1000, што указује на одсуство концентрације активности банака. Највиши ниво концентрације је и даље у категоријама депозита (превасходно депозита становништва) и прихода од накнада.

Десет највећих банака у Србији према критеријуму нето билансне aktive учествује са 76,3% у укупној нето билансној суми, са 75,3% у укупним кредитима и са 77,9% у укупним депозитима банкарског сектора.

³ Херфиндал–Хиршманов индекс концентрације се израчунава као сума квадрираних учешћа појединачних банака у укупној категорији која се посматра (актива, кредити, депозити итд.). Вредност показатеља до 1.000 указује на одсуство концентрације у сектору, вредност између 1.000 и 1.800 на постојање умерене концентрације, а вредност изнад 1.800 на постојање изражене концентрације.

Табела 1.2.1. Показатељи концентрације и конкуренције

	<u>Првих 5 банака</u>	<u>Првих 10 банака</u>	HHI*
	учешће (%)		
Актива	54.0	76.3	799
Кредити (укупни)	52.5	75.3	747
Кредити становништву	49.0	75.8	718
Кредити привредним друштвима	53.1	76.1	750
Депозити (укупни)	53.6	77.9	830
Депозити становништва	56.0	80.9	926
Приходи (укупни)	51.4	77.0	752
Приходи од камата	51.2	74.9	735
Приходи од накнада	56.4	80.2	850

*Херфиндал-Хиршман индекс концентрације.

Извор: Народна банка Србије.

Током другог тромесечја 2015. године није било промена у ранг листи десет највећих банака према висини нето билансне активе. Највећа банка у Србији према овом критеријуму и даље је „Banca Intesa а.д. Београд“ која је, у односу на претходно тромесечје, повећала тржишно учешће са 15,7% на 16,2%.

Табела 1.2.2. Ранг листа десет највећих банака према критеријуму билансне активе

	30.06.2014.			31.03.2015.			30.06.2015.						
	Млрд. РСД	%	Ранг	Млрд. РСД	%	Ранг	Млрд. РСД	%	Ранг	Δ	Г	Δ	Т
Banca Intesa A.D.- Beograd	430	15.1%	1	463	15.7%	1	484	16.2%	1	—	—	—	—
Komercijalna banka A.D.- Beograd	382	13.4%	2	393	13.4%	2	390	13.1%	2	—	—	—	—
Unicredit Bank Srbija A.D.- Beograd	259	9.1%	3	282	9.6%	3	291	9.8%	3	—	—	—	—
Raiffeisen Banka A.D.- Beograd	219	7.7%	4	230	7.8%	4	231	7.7%	4	—	—	—	—
Societe Generale banka Srbija A.D.- Beograd	218	7.6%	5	217	7.4%	5	216	7.2%	5	—	—	—	—
Agroindustrijska komercijalna banka "AIK banka" A.D.- Niš	152	5.3%	7	168	5.7%	6	177	5.9%	6	↑	—	—	—
Eurobank A.D.- Beograd	156	5.5%	6	142	4.8%	7	140	4.7%	7	↓	—	—	—
Vojvođanska banka A.D.- Novi Sad	114	4.0%	9	122	4.1%	8	119	4.0%	8	↑	—	—	—
Banka Poštanska štedionica A.D.- Beograd	109	3.8%	10	115	3.9%	9	117	3.9%	9	↑	—	—	—
Sberbanka Srbija A.D.- Beograd	97	3.4%	12	111	3.8%	11	114	3.8%	10	↑	—	↑	—

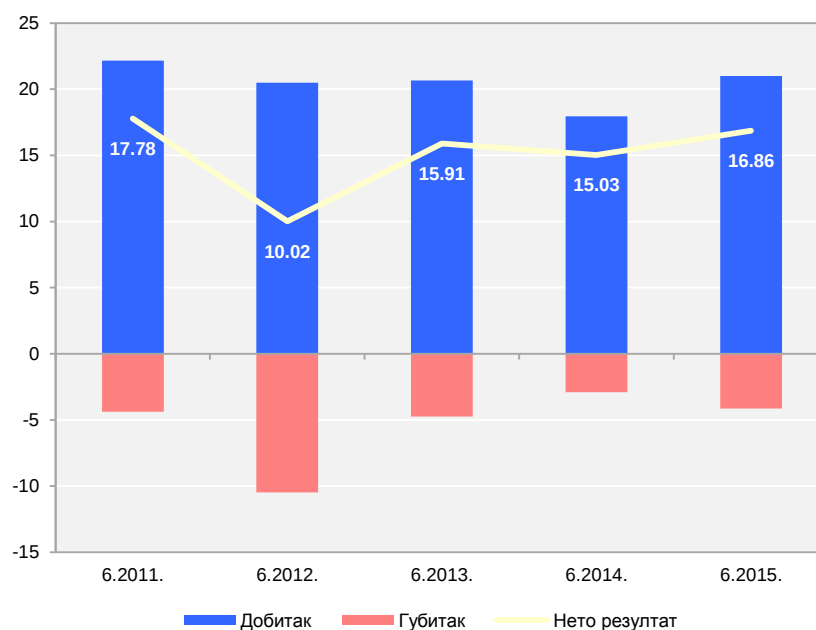
Извор: Народна банка Србије.

2. ПРОФИТАБИЛНОСТ

2.1. Показатељи профитабилности

Профитабилност банкарског сектора Србије је у другом тромесечју 2015. године побољшана и забележен је највећи полугодишњи нето резултат пре пореза још од 2011. године.

Графикон 2.1.1. **Резултат пре опорезивања**
(у млрд РСД)

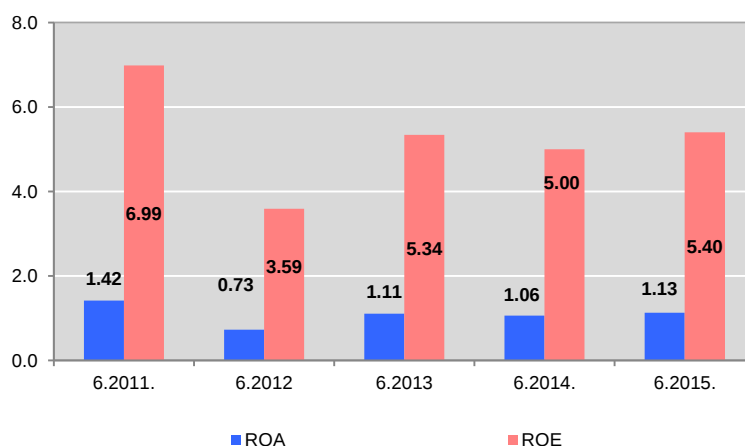

Извор: Народна банка Србије.

На крају јуна 2015. године нето резултат пре опорезивања је износио 16,86 млрд дин., што је повећање од 1,83 млрд дин. у односу на исти период претходне године. Са позитивним резултатом је пословало 17 банака са укупним износом добитка од 21 млрд дин., док је 13 банака пословало са губитком од укупно 4,14 млрд дин. Као и током претходних периода, позиције добитка и губитка банкарског сектора су изузетно концентрисане. На крају јуна 2015. године, две банке са највећим нето губитком су учествовале са 40% у укупним губицима сектора, док су две банке са највећим нето добитком оствариле 42,52% укупног добитка банкарског сектора Србије.

Виша стопа раста нето резултата банкарског сектора у односу на раст активе и капитала резултирала је побољшаним показатељима профитабилности ROA⁴ и ROE⁵ од 1,13% и 5,40%, у поређењу са 1,06% и 5,00% (респективно) у истом периоду претходне године.

Графикон 2.1.2. Показатељи профитабилности банкарског сектора (у %)

Извор: Народна банка Србије.

Табела 2.1. Преглед банака са највећим добитком и губитком у мил. RSD

30.06.2015.	
Банке са највећим нето добитком	
Unicredit Bank Srbija A.D.- Beograd	4,733
Banca Intesa A.D.- Beograd	4,197
Raiffeisen Banka A.D.- Beograd	3,257
Agroindustrijska komercijalna banka "AIK banka" A.D.- Niš	2,118
Societe Generale banka Srbija A.D.- Beograd	1,591
Банке са највећим нето губитком	
Piraeus Bank A.D.- Beograd	-1,035
Telenor banka A.D. - Beograd	-621
JUBMES banka A.D. - Beograd	-591
Sberbanka Srbija A.D.- Beograd	-499
Hypo Alpe-Adria-Bank A.D.- Beograd	-405
Извор: Народна банка Србије.	

⁴ Return on assets – Принос на активу

⁵ Return on equity – Принос на капитал

Посматрано по реег⁶ групама, банке које припадају групи највећих банака у банкарском сектору Србије, као и банке које чине групу банака средње величине оствариле су добитак (посматрано на групној основи) за првих шест месеци 2015. године, док су банке које чине групу малих банака у истом периоду пословале са губитком.

2.2. Структура резултата

На промену нето резултата пре опорезивања банкарског сектора на крају другог тромесечја 2015. у односу на исти период претходне године најзначајнији позитиван утицај је имао раст нето прихода по основу камата, док је најзначајнији негативан утицај имао раст оперативних расхода и нето кредитних губитака.

Нето приходи од камата остварени за првих шест месеци 2015. године износе 65,26 млрд дин. и већи су за 5,25 млрд дин. у односу на исти период 2014. године, захваљујући томе што је смањење каматних расхода (смањени за 7,49 млрд дин. у односу на исти период 2014. године) било веће од смањења каматних прихода (мањи за 2,24 млрд дин. у односу на исти период 2014. године).

Раст нето оперативних расхода од 3,55 млрд дин. у истом периоду је у највећој мери последица повећања нивоа расхода на рачуну 668 – „Остали расходи“⁷ као последица књижења расхода по основу примене Тачке 2. Одлуке о мерама за очување финансијске стабилности система у вези са кредитима индексираним у иностраној валути („Службени Гласник РС“ бр. 21/2015 и 51/2015).

Нето кредитни губици банака за првих шест месеци 2015. године већи су за 3,21 млрд дин. у односу на исти период 2014. године, највише услед повећања нето расхода индиректних отписа кредитно ризичних билансних позиција и резервисања за ризичне ванбилансне позиције (повећање за 2,66 млрд дин.). Нето расходи директних отписа ненаплативих потраживања су повећани за 0,58 млрд дин. у односу на исти период 2014. године. Методолошке измене до којих је дошло из разлога усклађивања са новим контним оквиром и обрасцима финансијских извештаја за банке почев од децембра 2014. године утицале су на смањење позиције нето кредитних губитака у билансу успеха банака за 0,03 млрд дин.

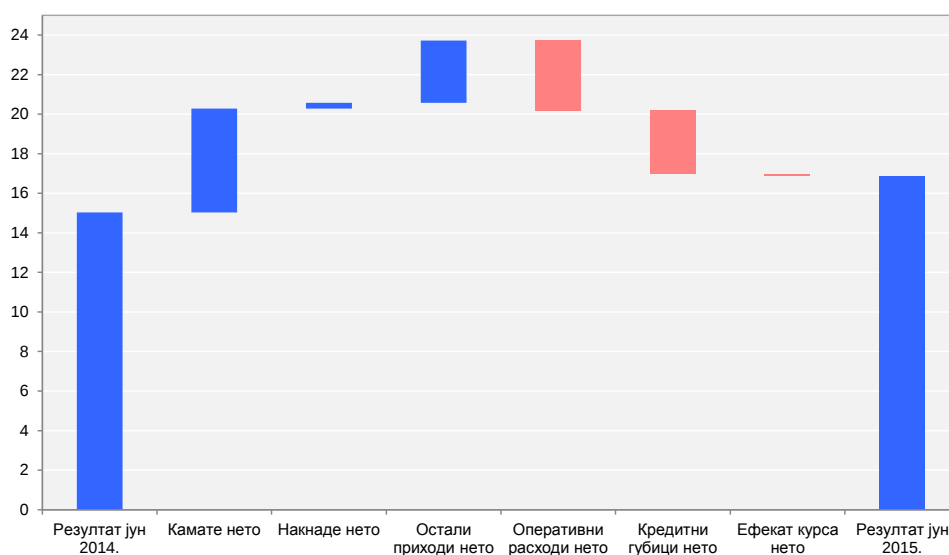
Нето ефекат курсних разлика на резултат банкарског сектора Србије остварен у првих шест месеци 2015. године је био позитиван, с обзиром да је по том основу остварен нето приход у износу од 4,68 млрд дин., али је тај приход био мањи за 0,1 млрд дин. у односу на нето приход по том основу остварен у

⁶ Скупови банака груписани по величини билансне активе (*peer 1* – преко 5% учешћа у укупној билансној активи, *peer 2* – од 1 до 5% учешћа у укупној билансној активи, *peer 3* – испод 1% учешћа у укупној билансној активи)

⁷ Одлука о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке („Службени Гласник РС“ бр. 71/2014 и 135/2014)

истом периоду претходне године. Курсне разлике које се односе на девизна потраживања и обавезе имале су за последицу нето расходе банкарског сектора у износу од 8,47 млрд дин. (нето расходи по овом основу су за 1,54 млрд дин. већи у односу на исти период 2014. године), док је по основу курсних разлика које се односе на потраживања и обавезе са уговореном девизном клаузулом остварен нето приход у износу од 13,15 млрд дин. (за 1,45 млрд дин. већи нето приход у односу на исти период 2014. године).

Графикон 2.2. Структура резултата
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Табела 2.2. Промене кључних елемената профитабилности банака

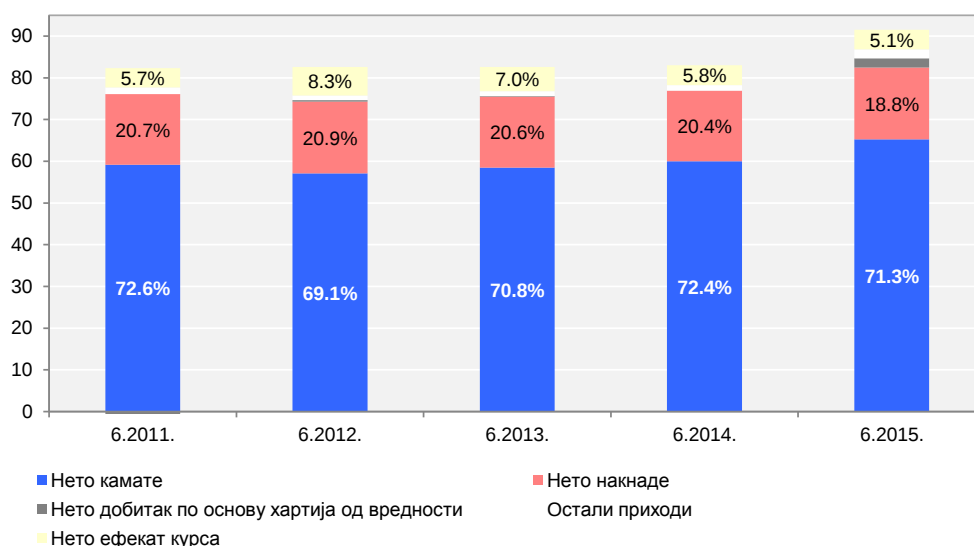
(у млн дин.)	Резултат	Камате нето	Накнаде нето	Кредитни губици	Ефекат курса
30.06.2014.	15,031	60,018	16,900	17,877	4,779
30.06.2015.	16,863	65,263	17,197	21,084	4,682
	12%	9%	2%	18%	-2%
Промена	↑	↑	↑	↑	↑

Извор: Народна банка Србије

2.3. Оперативни добитак

Укупан оперативни добитак банкарског сектора остварен у првих шест месеци 2015. године је износио 91,52 млрд динара, што представља повећање од 8,59 млрд динара, односно 10,4% у односу на исти период претходне године. Најзначајнији позитиван допринос повећању оперативног добитка дале су категорије нето прихода од камата и нето добитка по основу хартија од вредности (ово последње услед методолошких усклађивања са новим контним оквиром и обрасцима финансијских извештаја за банке почев од децембра 2014. године).

Графикон 2.3. Структура оперативног добитка
(у млрд РСД)

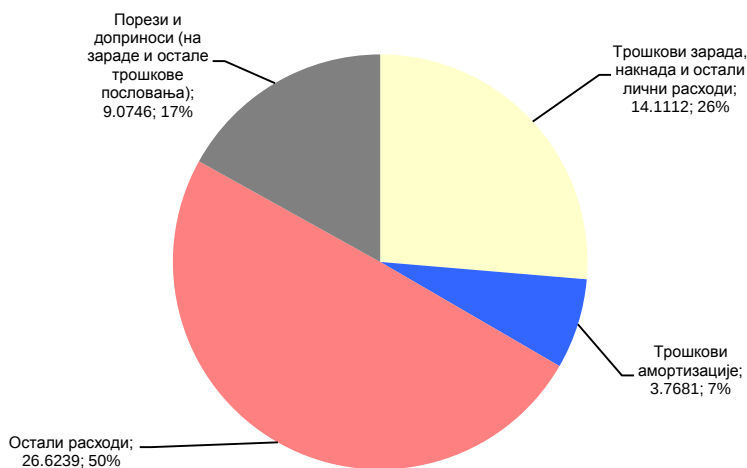
Извор: Народна банка Србије.

2.4. Оперативни расходи

Оперативни расходи банкарског сектора Србије за првих шест месеци 2015. године износе 53,58 млрд динара и повећани су за 3,55 млрд динара у односу на исти период претходне године. Расту оперативних расхода је највише допринело повећање категорије осталих пословних расхода (који чине 50% оперативних

расхода на крају другог тромесечја 2015. године) за 4,2 млрд дин. у односу на исти период 2014. године. Повећање ове ставке је највећим делом последица књижења расхода по основу примене Одлуке о мерама за очување финансијске стабилности система у вези са кредитима индексираним у страном валути, као и методолошких усклађивања са новим контним оквиром и обрасцима финансијских извештаја за банке почев од децембра 2014. године. Трошкови који се односе на зараде, накнаде зарада и остале расходе у вези са запосленима (чине 26% укупних оперативних расхода) смањени су за 0,3 млрд дин., трошкови амортизације (7% оперативних расхода) су смањени за 0,16 млрд дин., док су трошкови пореза и доприноса (17% оперативних расхода) смањени за 0,18 млрд дин.

Графикон 2.4. Структура оперативних расхода
(јун 2015.)

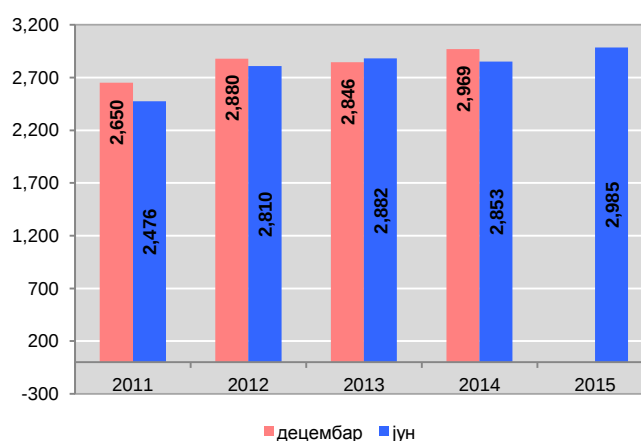
Извор: Народна банка Србије.

3. АКТИВА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА

3.1. Ниво и структура

Нето актива банкарског сектора Србије на крају другог тромесечја 2015. године је износила 2.984,7 млрд дин., што представља повећање од 41 млрд дин., односно 1,4% у односу на претходно тромесечје.

Графикон 3.1.1. Укупна актива банкарског сектора
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Кључни допринос повећању укупне aktive банкарског сектора дало је повећање позиција финансијских средстава расположивих за продају (18,5 млрд дин.), кредита и потраживања од банака и других финансијских организација (15,1 млрд дин.) и готовине и средстава код централне банке (11,2 млрд дин.). До раста кредита је дошло у највећој мери по основу раста репо уговора са НБС (20 млрд дин.).

Истовремено, најзначајније смањење евидентирано је на позицијама кредити и потраживања од комитената која је током другог тромесечја 2015. године смањена за 8,1 млрд дин., као и код позиције финансијска средства по фер вредности где смањење износи 1,7 млрд.

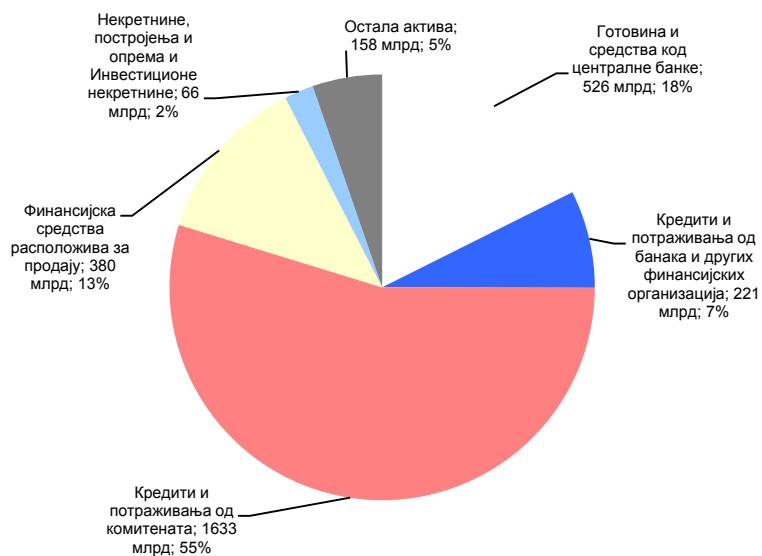
Категорија кредита и потраживања има доминантан удео у активи банкарског сектора Србије са 62,11%. Поред ове категорије, значајно учешће имају и категорије готовине и средстава код централне банке (17,63%) и финансијских средстава (16,0%).

Табела 3.1. Промена кључних позиција aktive банкарског сектора

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на 31.12.2014. године	
		номинална	релативна
Готовина и средства код централне банке	526,153	40,606	8.4%
Кредити и потраживања	1,853,897	-48,259	-2.5%
од банака и ДФО	221,019	-23,475	-9.6%
од комитената	1,632,878	-24,784	-1.5%
Финансијска средства	476,538	20,999	4.6%
по фер вредности кроз биланс успеха	10,682	299	2.9%
намењена трговању			
која се иницијално признају по фер вредности	2,236	519	30.2%
кроз биланс успеха			
распожива за продају	380,119	12,911	3.5%
која се држе до доспећа	83,501	7,270	9.5%
Некретнине, постројења и опрема	49,974	-1,491	-2.9%
Инвестиционе некретнине	16,379	1,012	6.6%
Остало	61,750	2,923	5.0%
Укупна билансна сума банкарског сектора	2,984,691	15,790	0.5%

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3.1.2. Структура aktive банкарског сектора
(30. јун 2015.)

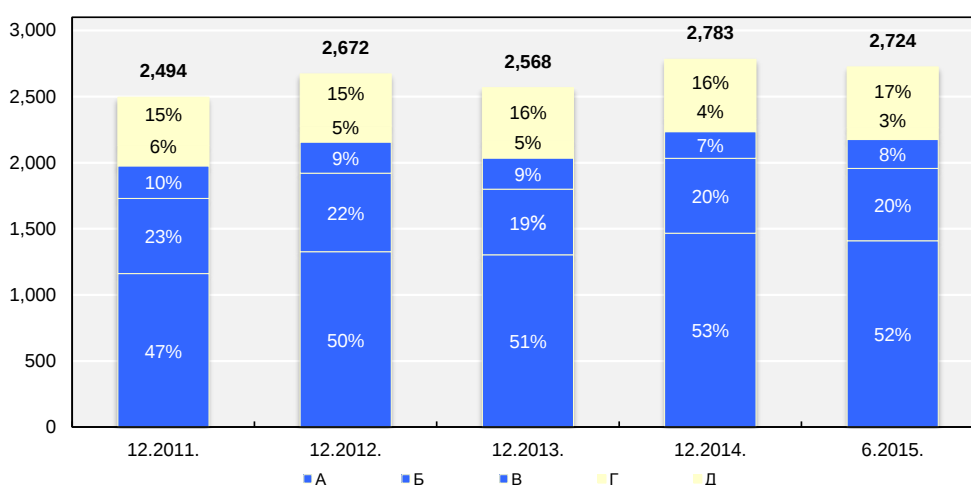

Извор: Народна банка Србије.

3.2. Класификована актива

Укупна класификована актива је током другог тромесечја 2015. године смањена за 21,3 млрд дин. у односу на претходно тромесечје. Смањењу укупне класификоване aktive у највећој мери је допринело смањење у категорији Б (за 23,9 млрд дин.) и категорији Г (за 12 млрд дин.), док је најзначајније повећан ниво класификоване aktive у категоријама А (за 8,6 млрд дин.) и Д (за 6,1 млрд дин.). Последично, удео aktive класификоване у категорију А је повећан за 0,7 процентних поена и на крају јуна 2015. године износи 51,7% укупне класификоване aktive, док је удео „лоше“ (Г и Д active) на приближно истом нивоу од 20,2%.

Графикон 3.2.
Укупна класификована актива
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Обрачуната резерва за процењене губитке по билансним ставкама је на крају другог тромесечја 2015. године већа за 2,6 млрд дин. у односу на прво тромесечје 2015. године и износи 496,3 млрд дин. Повећање обрачунате резерве резултат је раста у категорији Д (5,3 млрд дин.).

Обрачуната резерва за губитке по ванбилансним ставкама на крају јуна 2015. године је повећана за 0,5% у односу на претходно тромесечје и износи 16,3 млрд дин.

3.3. Кредити

Ниво укупних нето кредита банкарског сектора Србије је током другог тромесечја 2015. године је повећан за 7,3 млрд дин. и на крају јуна износи 1.639,2 млрд дин.

Повећање нето кредита је најизраженије у сектору финансија и осигурања (20 млрд дин. више у односу на претходно тромесечје), док је најзначаније смањење нивоа укупних нето кредита забележено у сектору привредних друштава (смањење од 15,9 млрд дин.).

Табела 3.3. Промена нивоа нето кредита

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална		релативна	
		31.12.2014.	30.06.2014.	31.12.2014.	30.06.2014.
Сектор финансија и осигурања	36,373	5,945	-86,746	19.5%	-70.5%
Јавни сектор	35,906	-7,166	-1,431	-16.6%	-3.8%
Јавна предузећа	158,787	14,565	73,330	10.1%	85.8%
Становништво	614,279	18,763	53,167	3.2%	9.5%
Привредна друштва	675,384	-45,955	-54,589	-6.4%	-7.5%
Страна лица и стране банке	26,561	1,418	-5,763	5.6%	-17.8%
Остали сектори	91,897	-1,598	6,311	-1.7%	7.4%
Укупни кредити	1,639,187	-14,028	-15,721	-0.8%	-0.9%

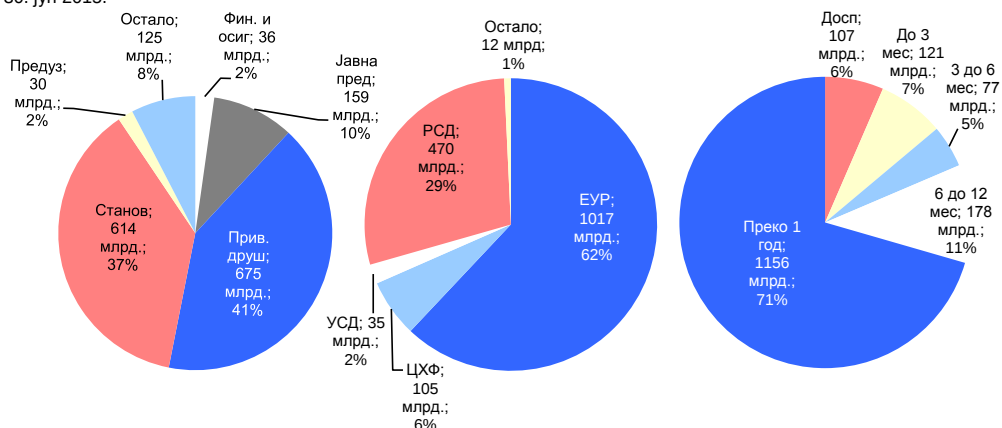
Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по критеријуму валутне структуре нето кредита банкарског сектора, девизни и девизно индексирани кредити су доминантни у кредитном портфолију банака и учествују са 71,3%. У оквиру девизних и девизно индексираних кредита, најзаступљенији су евро кредити са 87,0% удела (62,0% укупних нето кредита). Поред евра, најзаступљеније валуте индексације су САД долар и швајцарски франак са уделима од 3% (2,2% укупних нето кредита) и 9% (6,4% укупних нето кредита). На динарски портфолио на крају јуна 2015. године се односи 28,7% укупних нето кредита.

Рочна структура укупних нето кредита релативно је непромењена у односу на претходно тромесечје. Дугорочни кредити, преостале рочности од преко 1 године чине 70,5% укупних нето кредита, док кредити рочности преко 5 година чине 31,3% укупних нето кредита.

Графикон 3.3. Структура кредита банкарског сектора
(у млрд РСД)

30. јун 2015.

Извор: Народна банка Србије.

3.3.1. Проблематични кредити

Праћење нивоа и тренда проблематичних кредита (NPL) од велике је важности за идентификовање могућих проблема у наплати потраживања и праћење кредитног ризика, будући да ови кредити и са њима повезани индикатори представљају показатеље погоршања квалитета кредитног портфолија банкарског сектора. Такође, додатна анализа NPL у односу на извршене исправке њихове вредности, регулаторна резервисања и капитал даје увид у могућности банкарског сектора да апсорбује губитке који настају као последица NPL.

У складу с међународно прихваћеном дефиницијом, под NPL се подразумева стање укупног преосталог дуга сваког појединачног кредита (укључујући и износ доцње):

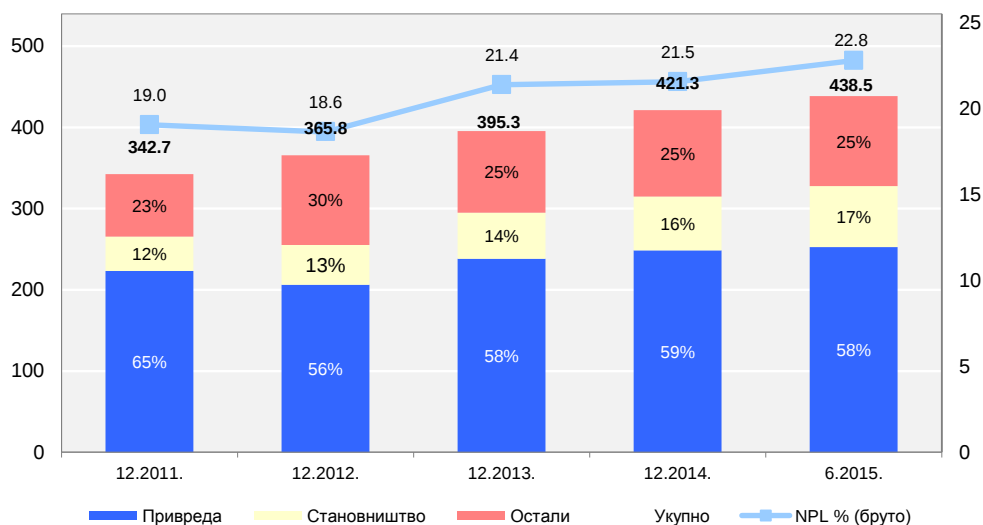
- по основу кога дужник касни са отплатом главнице или камате 90 и више дана од иницијалног рока доспећа;
- по коме је камата у висини тромесечног износа (и виша) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је одложено њено плаћање;
- по основу ког дужник касни мање од 90 дана али је банка проценила да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.

Бруто проблематични кредити

Укупни бруто проблематични кредити банкарског сектора су током другог тромесечја 2015. године повећани за 1,5 млрд дин. и на крају јуна износе 438,5 млрд дин., односно 22,78% укупних бруто кредита – 0,2 процентна поена више него на крају марта 2015. године. Током другог тромесечја 2015. године банке су уступиле 6,1 млрд дин. проблематичних потраживања.

Посматрано по секторској структури, сектор привредних друштава доминантан је извор проблематичних кредита и доприноси укупном нивоу проблематичних кредита са 51,0%. Нефинансијски сектор у стечају са 86,8 млрд дин. проблематичних кредита доприноси укупном NPL-у са 19,8%, а показатељ проблематичних кредита становништва је и даље на нивоу знатно испод просека и на крају јуна 2015. године износи 11,34%, при чему укупним проблематичним кредитима доприноси са 17,1%.

Графикон 3.3.1.1. Бруто проблематични кредити (NPL)
(у млрд РСД)

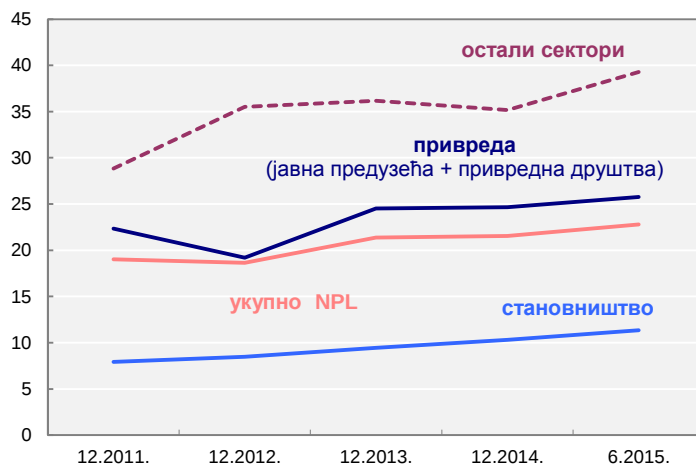

Извор: Народна банка Србије.

Покриће проблематичних кредита

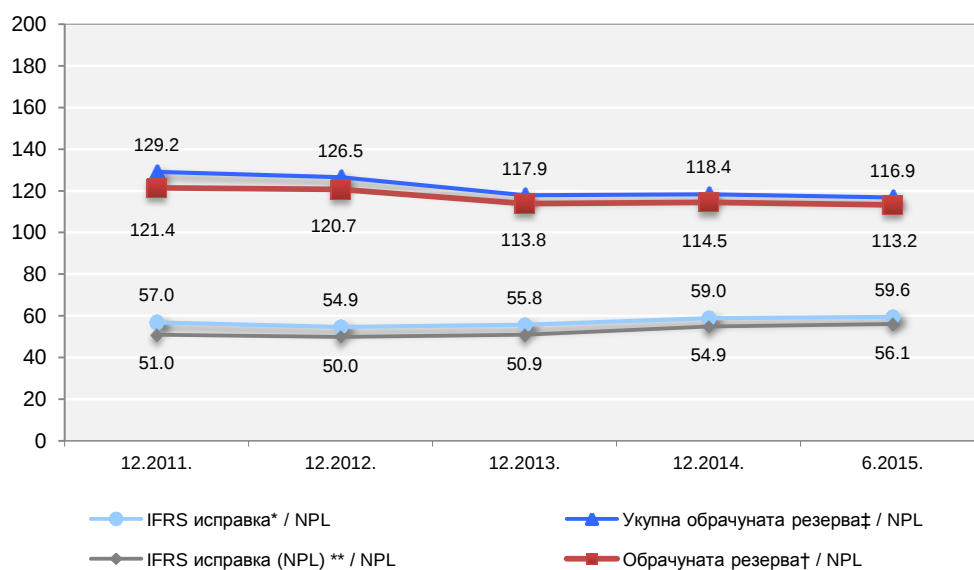
На крају другог тромесечја 2015. године 113,2% укупних бруто проблематичних кредита је било покривено обрачунатом резервом за процењене губитке по билансним ставкама у складу са регулативом, а 59,6% исправкама вредности кредита извршеним у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

Графикон 3.3.1.2. Показатељ бруто NPL кључних сектора
(у %)

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3.3.1.3. Покриће проблематичних кредита
(у %)

† Обрачуната резерва за процењене губитке по билансним потраживањима (тзв. *Loan loss reserve*);

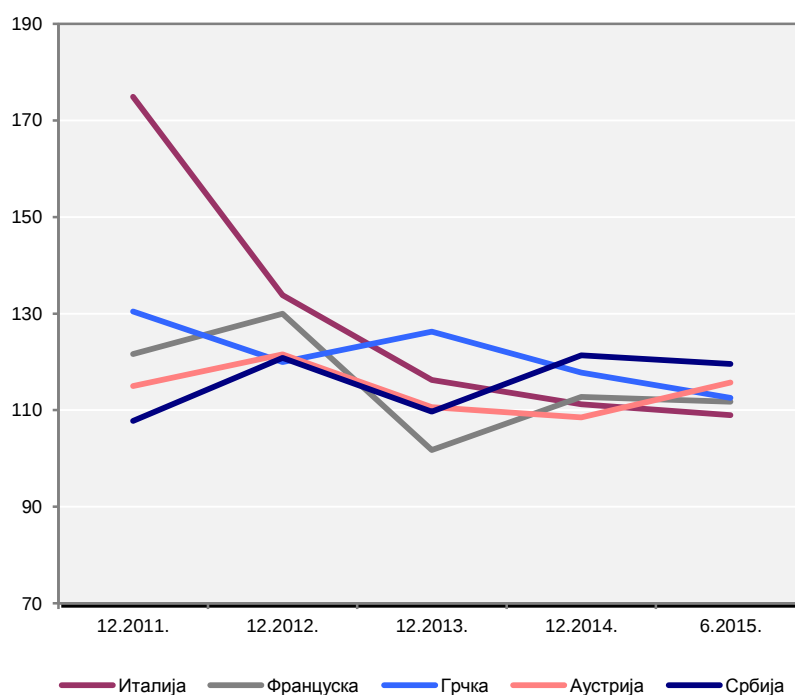
* Исправка вредности укупних кредита;

** Исправка вредности проблематичних кредита;

‡ Укупна обрачуната резерва за процењене губитке (биланс и ванбиланс).

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3.3.1.4. Покриће* проблематичних кредита по
земљама порекла власништва банака у Србији
(у %)

* резервисањима за билансну изложеност

Извор: Народна банка Србије.

Проблематични кредити привредним друштвима

Бруто проблематични кредити привредним друштвима на крају другог тромесечја 2015. године износе 223,6 млрд дин. и мањи су за 5,5 млрд дин. (за 2,4%) у односу на крај претходног тромесечја. Посматрано по привредним гранама, у укупним NPL привредних друштава највећи удео имају прерађивачка индустрија (удео од 31,5% уз бруто NPL показатељ од 24,6%), трговина (удео од 29,4% уз бруто NPL показатељ од 26,1%) и грађевинарство (удео од 16,8% уз бруто NPL показатељ од 48,9%).

Табела 3.3.1.1. Промене нивоа бруто проблематичних кредита основних привредних грана

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална 31.12.2014	номинална 30.06.2014.	релативна 31.12.2014	релативна 30.06.2014.
Прерађивачка индустрија	70,505	-9,387	-22,506	-11.7%	-24.2%
Трговина	65,651	3,638	-8,751	5.9%	-11.8%
Грађевинарство	37,464	1,312	-6,495	3.6%	-14.8%
Образовање и пословање некретнинама	29,003	-27	3,198	-0.1%	12.4%
Пољопривреда	9,647	-205	281	-2.1%	3.0%
Саобраћај, хотели/ресторани, комуник.	10,906	179	24	1.7%	0.2%

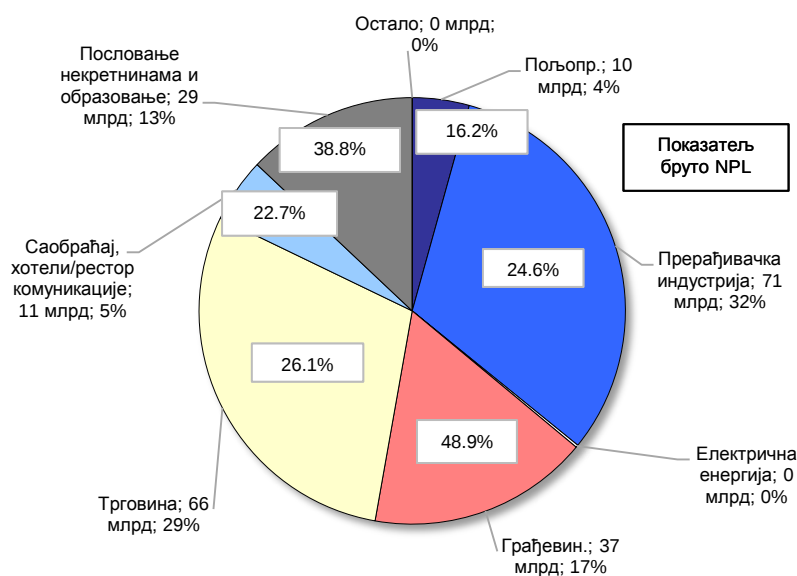
Извор: Народна банка Србије.

Табела 3.3.1.2. Показатељ NPL-а за привредна друштва по гранама

(%)	Промена у односу на претходне периоде (п.п.)		
	30.06.2015.	31.12.2014	30.06.2014.
Грађевинарство	48.9%	0.6%	-5.0%
Пословање некретнинама и образовање	38.8%	0.2%	0.6%
Прерађивачка индустрија	24.6%	-1.0%	-4.0%
Трговина	26.1%	2.9%	-4.1%
Пољопривреда	16.2%	0.4%	-1.8%
Саобраћај	22.7%	3.5%	8.6%

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3.3.1.5. Структура проблематичних кредита привредних друштава
(30. јун 2015.)

Извор: Народна банка Србије.

Проблематични кредити физичким лицима

Проблематични кредити физичким лицима су на крају другог тромесечја 2015. године износили 91,0 млрд дина., односно имају удео од 12,3% у укупним кредитима физичким лицима. Повећање нивоа бруто проблематичних кредита у односу на претходно тромесечје од 5,1 млрд дина. превасходно је резултат раста у сегменту становништва, док је ниво проблематичних кредита предузетницима и пољопривредницима релативно непромењен.

Табела 3.3.1.3. Промене нивоа бруто проблематичних кредита физичким лицима по наменама

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална 31.12.2014.	номинална 30.06.2014.	релативна 31.12.2014.	релативна 30.06.2014.
Стамбени кредити	34,201	6,572	9,071	23.8%	36.1%
Готовински кредити	22,157	1,542	1,772	7.5%	8.7%
Кредитне картице	5,484	56	4	1.0%	0.1%
Минусни салдо по тек. рачунима	4,280	268	111	6.7%	2.7%
Потрошачки кредити	3,836	121	271	3.3%	7.6%

Извор: Народна банка Србије.

Категорија кредита за стамбену изградњу има доминантан удео, како у кредитној активности према физичким лицима (46,6%), тако и у бруто NPL који се односе на ова лица (37,6%). На крају другог тромесечја 2015. године показатељ бруто NPL-а код стамбених кредита је био на нивоу од 9,9%, што представља повећање за 1,1 процентни поен у односу на предходно тромесечје.

Табела 3.3.1.4. Показатељ NPL-а за физичка лица по намени

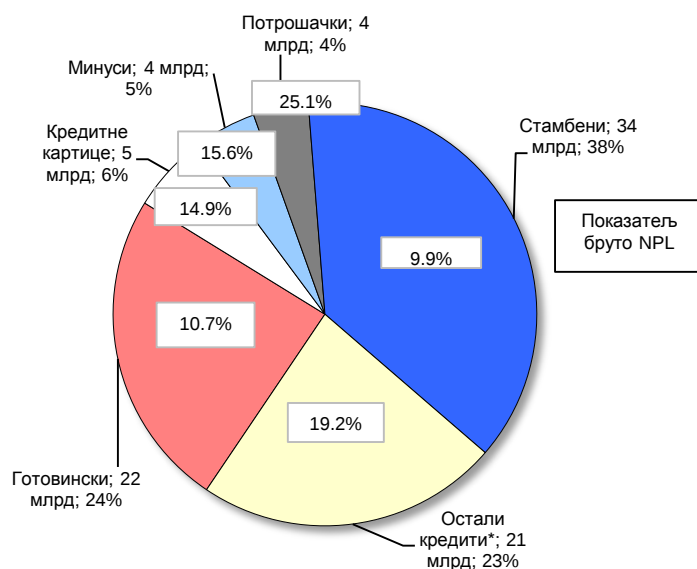
(%)	Промена у односу на претходне периоде (п.п.)		
	30.06.2015.	31.12.2014.	30.06.2014.
Стамбена изградња	9.9%	1.7	2.1
Готовински кредити	10.7%	0.3	-0.5

Извор: Народна банка Србије.

Значајан допринос укупном бруто NPL-у физичких лица дају и готовински кредити, са учешћем у укупним NPL физичким лицима од 24,4% (27,9% у укупним кредитима тим лицима) и бруто NPL показатељем од 10,7%.

Највиши бруто NPL показатељ у сегменту физичких лица (25,12%) забележен је код потрошачких кредита, који чине 4,2% укупних бруто NPL, односно 2,1% укупних кредита физичким лицима.

Графикон 3.3.1.6. Структура проблематичних кредита физичким лицима (30. јун 2015.)

*Остали кредити = пољопривредна делатност, обављање других делатности, кредити за куповину аутомобила и остали кредити физичким лицима

4. ПАСИВА БАНКАРСКОГ СЕКТОРА

4.1. Структура извора средстава

Примарни извор финансирања банака у Србији и даље чине примљени депозити⁸, са учешћем у укупној пасиви од 63,4%. Сопствени извори финансирања на крају другог тромесечја 2015. године учествују у пасиви са 21,2%, док примљени кредити чине 10,8% пасиве.

Табела 4.1. Промена кључних позиција пасиве банкарског сектора

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на 31.12.2014. године	
		номинална	релативна
Депозити и остале обавезе	2,229,186	4,249	0.2%
<i>према банкама, ДФО и централној банци</i>	332,751	-20,489	-5.8%
<i>према другим комитентима</i>	1,896,435	24,738	1.3%
Издате сопствене ХоВ и друга позајмљена средства	123	-1,746	-93.4%
Субординиране обавезе	68,700	-3,739	-5.2%
Резервисања	11,647	-677	-5.5%
Акцијски и остали капитал	406,208	-18,603	-4.4%
Добитак	57,204	2,425	4.4%
Губитак	33,609	-20,138	-37.5%
Резерве и нереализовани губици	203,600	15,644	8.3%
Остало	41,633	-1,900	-4.4%
Укупна пасива банкарског сектора	2,984,691	15,790	0.5%

Извор: Народна банка Србије.

Укупан капитал банкарског сектора је у току другог тромесечја 2015. године повећан за 10,6 млрд дин. (за 1,7%), највише захваљујући расту резерви из добити за 12,5 млрд дин.

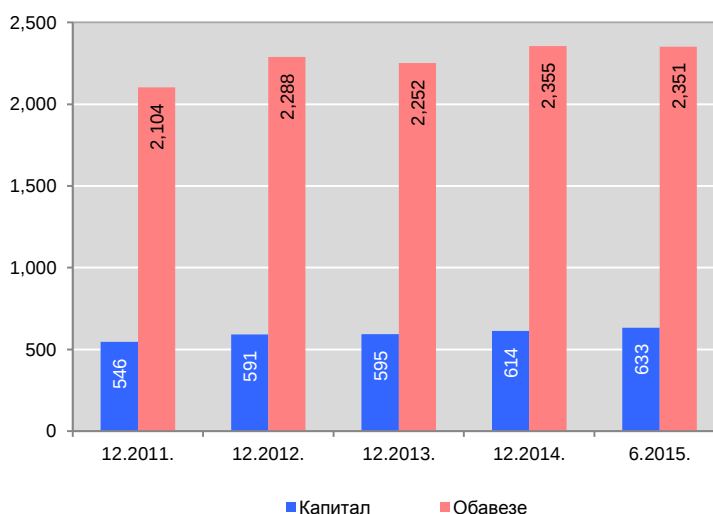
Укупне обавезе банкарског сектора веће су за 30,5 млрд дин. (за 1,3%) у односу на крај првог тромесечја 2015. године. Повећање нивоа обавеза превасходно је резултат пораста ставке Депозити и остале обавезе за 22,2 млрд дин. (за 1,0%) у посматраном тромесечју, као и ставке Остале обавезе за 10,2 млрд дин. (за 35,8%) у делу примљених аванса, осталих пасивних временских разграничења и обавеза из добитка. Остале ставке пасиве нису значајније промењене.

⁸ Укључују трансакционе и остале депозите, као део ставки: Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци и Депозити према другим комитентима.

Рочна структура пасиве банкарског сектора Србије није битније промењена и на крају другог тромесечја 2015. године обавезе са роком доспећа преко годину дана (укључујући и капитал банака) чине 34,9% пасиве, док је на крају претходног тромесечја тај удео износио 36,6%.

У погледу валутне структуре, током другог тромесечја 2015. године није дошло до битнијих промена. На крају посматраног периода удео динарских обавеза (укључујући капитал) је 41,2% (крај претходног тромесечја: 40,4%), док 58,8% чини пасива у девизном и девизно индексираним знаку. Код девизног дела пасиве доминантна валута је евро, који чини 90,1% укупних девизних обавеза, док остатак већином чине обавезе у америчком долару (4,9%) и швајцарским францима (4,2%).

Графикон 4.1. **Капитал и обавезе банкарског сектора**
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

4.2. Депозити

Укупни депозити код банака на крају другог тромесечја 2015. године износе 1.892,6 млрд дин., што представља пораст за 26,8 млрд дин. у односу на крај првог тромесечја 2015. године. На наведено повећање у највећој мери је утицао пораст трансакционих депозита становништва.

На крају другог тромесечја 2015. године удео девизних и девизно индексираних депозита је на нивоу од 72,7%, при чему је доминантна валута евро са уделом у укупним девизним и девизно индексираним депозитима од 90,3%. Остатак девизног портфолија већином се односи на депозите у америчком долару (6,0%) и швајцарским францима (2,9%).

Краткорочни облици депоновања средстава чине већински део портфолија депозита код банака у Србији. Депозити по виђењу чине 47,7% укупних депозита, следе депозити са преосталом рочношћу до једне године са учешћем од 44,6% (од којих су преко 35% депозити са преосталом рочношћу од 3 до 6 месеци), док депозити са преосталом рочношћу преко годину дана учествују са свега 7,7% у укупним депозитима.

Штедња становништва⁹ је у поређењу са претходним тромесечјем смањена за 3,1 млрд дин. и на крају другог тромесечја 2015. године износи 843,6 млрд дин. Овај пад је последица смањења девизне штедње, која је номинално смањена за 0,8% а реално (услед депрецијације у посматраном периоду за 0,3%) за 1,1% (кад се посматрају девизни штедни депозити изражени у еврима). Наиме, од укупних штедних депозита становништва, 95,7% је у страној валути. Динарски штедни депозити су у другом тромесечју 2015. године номинално повећани за 3,1 млрд дин., односно за 9,3%, али је њихов удео у укупним штедним депозитима становништва и даље на релативно ниском нивоу (4,3% на крају јуна 2015. године)

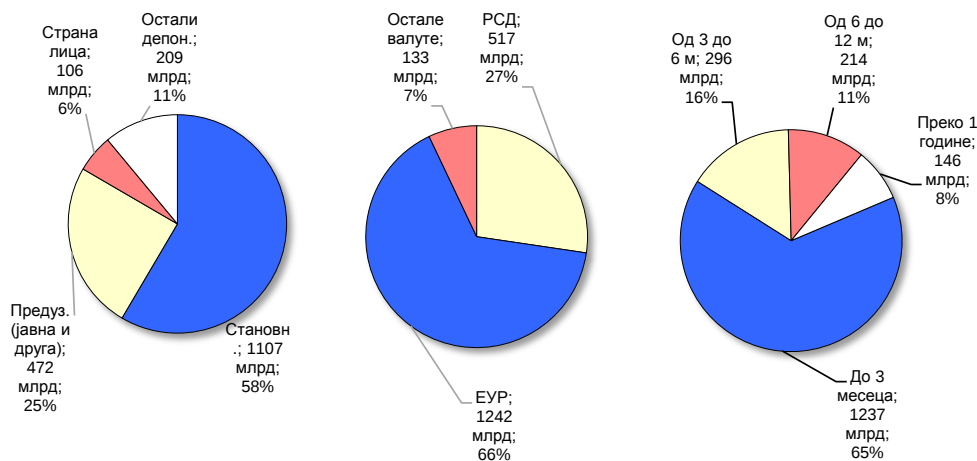
Табела 4.2. Промене нивоа депозита

	износ	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална	релативна		
(у милионима динара)	30.06.2015.	31.12.2014.	30.06.2014.	31.12.2014.	30.06.2014.
Сектор финансија и осигурања	56,914	-1,981	-9,729	-3.4%	-14.6%
Јавни сектор	40,460	192	21,027	0.5%	108.2%
Јавна предузећа	100,743	7,405	45,747	7.9%	83.2%
Становништво	1,106,630	11,179	63,904	1.0%	6.1%
Привредна друштва	370,779	-13,871	9,059	-3.6%	2.5%
Страна лица и стране банке	105,659	-3,992	12,288	-3.6%	13.2%
Остали сектори	111,393	2,177	10,625	2.0%	10.5%
Укупни депозити	1,892,577	1,108	152,920	0.1%	8.8%

Извор: Народна банка Србије.

⁹ Рачуни 402 и 502 из Контног оквира, Сектор 6 (домаћа физичка лица и страна физичка лица – резиденти)

Графикон 4.2. Структура депозита банкарског сектора Србије (30. јун 2015.)

Извор: Народна банка Србије.

4.3. Укупно кредитно задужење банака

Укупно кредитно задужење банкарског сектора је на крају другог тромесечја 2015. године износило 323,1 млрд дин., што представља пад у односу на претходно тромесечје за 5,0 млрд дин. (1,5%), највећим делом услед смањења нивоа примљених кредита за 9,3 млрд (примљени кредити у инострану валуту пали за 11,3 млрд дин., а динарски порасли за 2,0 млрд дин.). Остале финансијске обавезе су у односу на претходно тромесечје веће за 5,4 млрд дин., највише захваљујући повећању обавеза исказаних или индексираних у инострану валуту за 6,4 млрд дин., док су обавезе у динарима смањене за 1,0 млрд дин.

Табела 4.3. Промена нивоа кредитног задужења банака

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална 31.12.2014.	номинална 30.06.2014.	релативна 31.12.2014.	релативна 30.06.2014.
кредити по репо трансакцијама „overnight“	49,195	8,492	10,348	20.9%	26.6%
примљени кредити	262,786	-10,519	-38,118	-3.8%	-12.7%
остале финансијске обавезе	11,137	3,348	6,615	43.0%	146.3%
Укупни узети кредити	323,118	1,321	-21,155	0.4%	-6.1%

Извор: Народна банка Србије.

Највећу појединачну ставку у укупним кредитним задужењима представљају примљени кредити, са уделом од 81,3% (претходно тромесечје: 82,9%), затим

обавезе по примљеним „overnight“ пласманима са 15,2% (претходно тромесечје: 15,3%) и остале финансијске обавезе са 3,4% (претходно тромесечје: 1,8%).

Посматрано по преосталој рочности, доминантно учешће у укупним кредитним задужењима имају кредитне обавезе са рочношћу преко једне године (61,1%), а у оквиру њих су најзаступљеније обавезе са роком од 2 до 5 година (50,6% дугорочних кредитних задужења).

Доминантна валута задужења је евро са 255,0 млрд дин. (претходно тромесечје: 265,9 млрд дин.), следи швајцарски франак са 27,8 млрд дин. (претходно тромесечје: 28,1 млрд дин.), док у динарима по основу кредитних задужења банке дугују 37,4 млрд дин. (претходно тромесечје: 32,5 млрд дин.).

4.4. Обавезе према иностранству

Тенденција смањења укупног кредитног задужења банкарског сектора у иностранству присутна од трећег тромесечја 2013. године настављена је и у текућем тромесечју. На крају другог тромесечја 2015. године укупан дуг банака према иностранству по кредитним пословима био је на нивоу од 214,6 млрд дин. и смањен је за 10,0 млрд дин. (4,4%) у односу на претходно тромесечје, пре свега услед смањења у сегменту примљених кредита. Задржан је висок степен концентрације кредитног задужења према иностранству, јер се на четири банке односи преко 65% целокупног износа тог задужења.

Табела 4.4. Промена нивоа кредитног задужења банака у иностранству

(у милионима динара)	износ 30.06.2015.	Промена у односу на претходне периоде			
		31.12.2014.	номинална 30.06.2014.	релативна 31.12.2014.	30.06.2014.
„overnight“	4,951	4,951	3,689		292.4%
примљени кредити	208,331	-16,781	-64,095	-7.5%	-23.5%
остале финансијске обавезе	1,299	-82	256	-5.9%	24.6%
Укупни узети кредити	214,581	-11,913	-60,150	-5.3%	-21.9%

Извор: Народна банка Србије.

Дугорочни кредити чине доминантан део задужења у иностранству (67,9%), али је њихов удео опао у односу на претходно тромесечје (77,0%).

Валутна структура кредитног задужења у иностранству је готово непромењена у односу на претходно тромесечје имајући у виду да је 86,6% кредитног задужења у иностранству у еврима и 12,6% у швајцарским францима (претходно тромесечје: 87,6%, односно 12,2%).

4.5. Субординиране обавезе

Укупне субординиране обавезе банака у Србији на крају другог тромесечја 2015. године износиле су 68,7 млрд дин., што представља незнатно повећање од 0,2% у односу на претходно тромесечје. Највећи део чине обавезе које доспевају у року од једне до две године (43,5%) и од две до пет година (29,7%). Обавезе уговорене у еврима чине 91,3% задужења, у швајцарским францима је 7,9% док је преосталих 0,8% у динарима. И овог тромесечја је присутна висока концентрација јер се на две банке односи 42,3% свих субординираних обавеза банкарског сектора, а на пет банака чак 68,7%.

Од укупних субординираних обавеза (68,7 млрд дин.), банке су у допунски капитал укључиле 31,8 млрд дин.

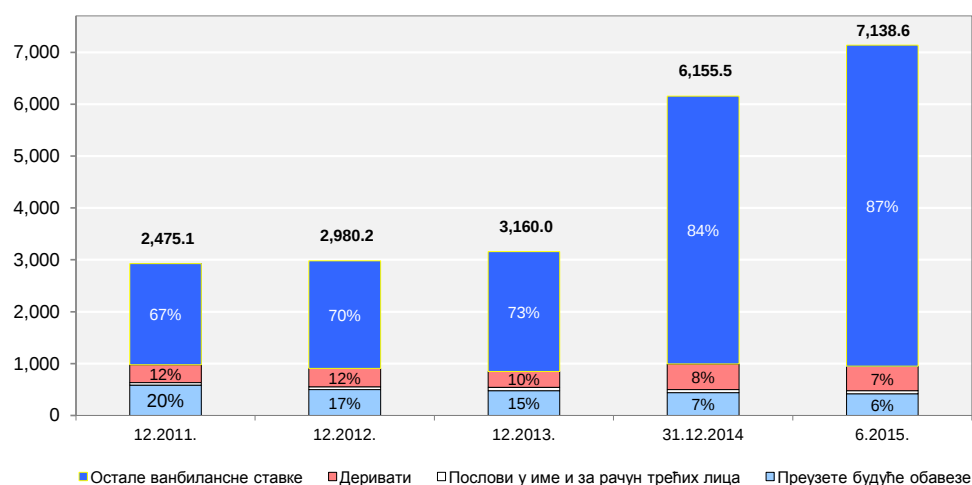
5. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Ниво ванбилансних ставки је незнатно повећан током другог тромесечја 2015. године (за 0,1%), и то првенствено по основу повећања друге ванбилансне активе (за 1,2% односно за 71,5 млрд дин.) и осталих преузетих неопозивих обавеза (за 12,3 млрд дин. односно за 29,7%). На крају другог тромесечја 2015. године укупне ванбилансне ставке на нивоу банкарског сектора износе 7.138,6 млрд дин.

Ванбилансне позиције и даље остају највише концентрисан сегмент пословања банака у Србији јер је на крају посматраног периода у ванбилансу једне банке 22,4% укупних ванбилансних ставки банкарског сектора, код пет банака 59,7%, а код десет банака 84,6%.

Повећање друге ванбилансне активе за 71,5 млрд дин. највећим делом је резултат повећања примљених гаранција и других јемстава за измирење обавеза дужника банке за 123,9 млрд дин. (7,4%). Примљена материјална средства обезбеђења су у другом тромесечју забележила смањење за 31,4 млрд дин. (1,4%), као и остала ванбилансна актива за 62,5 млрд дин. (6,8%).

Графикон 5.1. **Ванбилансне ставке**
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Највећи део ванбилансних ставки (91,7%) односи се на неризичне¹⁰ позиције (гаранције и друга јемства, кастоди послове и осталу ванбилансну активу). Део ванбилансних ставки који се класификује (односно који се сматра ризичним) на крају другог тромесечја 2015. године је износио 590,3 млрд дин., што је за 8,9 млрд дин., односно 1,5% мање него у претходном тромесечју.

На крају другог тромесечја 2015. године преузете будуће обавезе¹¹ износиле су 417,6 млрд дин., што представља смањење за 13,4 млрд дин. (3,1%) у односу на претходно тромесечје, и чиниле су 5,8% укупних ванбилансних ставки (на крају претходног тромесечја износиле су 6,0%).

Табела 5.1. **Промене нивоа ванбилансних позиција банкарског сектора Србије**

(у милионима динара)	износ	Промена у односу на претходне периоде			
		номинална	релативна		
	30.06.2015.	31.12.2014.	30.06.2014.	31.12.2014.	30.06.2014.
Дате гаранције и друга јемства	252,223	-15,495	-4,481	-5.8%	-1.7%
Потраживања по дериватима	468,826	-24,202	189,618	-4.9%	67.9%
Преузете и остале неопозиве обавезе	165,374	-9,360	-18,469	-5.4%	-10.0%
Хартије од вредности примљене у залог	144,980	-70,338	117,114	-32.7%	420.3%
Јемства за обавезе	82,743	-1,142	-146,780	-1.4%	-64.0%
Друга ванбилансна актива	5,947,561	1,087,137	3,931,309	22.4%	195.0%

Извор: Народна банка Србије.

¹⁰ Под појмом неризичне позиције подразумевају се позиције по основу којих банка није изложена кредитном ризику. Део ванбилансне активе који се сматра ризичним у смислу изложености кредитном ризику предмет је класификације за коју су банке дужне да обрачунавају резерву за процене губитке.

¹¹ Дате гаранције и друга јемства (252,2 млрд дин.), преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите и пласмане (111,7 млрд дин.) и остале преузете неопозиве обавезе (53,7 млрд дин.).

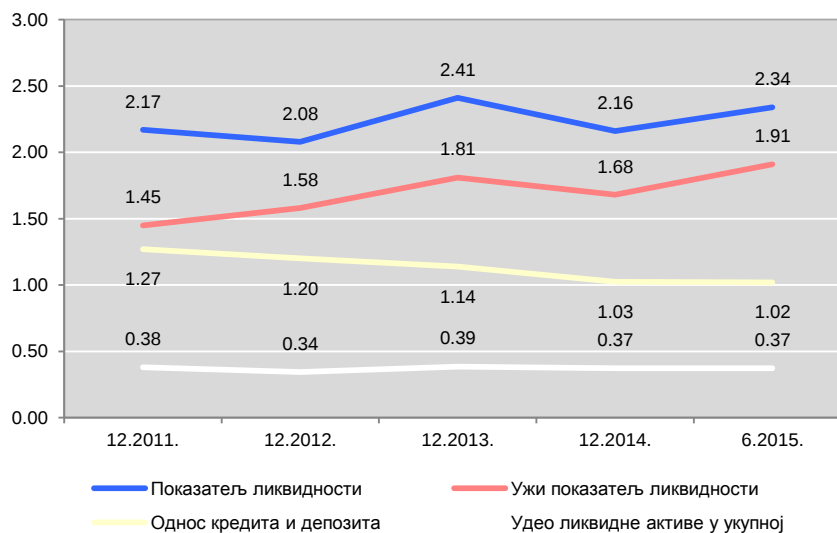
6. ЛИКВИДНОСТ БАНАКА

Банкарски сектор Србије карактеришу изузетно високи нивои ликвидности према свим референтним критеријумима. На крају другог тромесечја 2015. године просечан месечни показатељ ликвидности банака је износио 2,34, док је ужи показатељ ликвидности био на нивоу од 1,91 (регулаторни минимуми за наведене показатеље износе 1,0 и 0,7 респективно).

Удео ликвидне aktive у укупној је током другог тромесечја 2015. године у порасту и износи 37,1% (на крају првог тромесечја 2015. године износио је 36,3%). Током посматраног периода износ укупних ликвидних потраживања је забележио благо повећање у односу на претходно тромесечје, односно на нивоу је са краја 2014. године. У структури ликвидних потраживања дошло је до промена и то до даљег повећања депозита код НБС (депонованих вишкова ликвидних средстава за 15,6 млрд дин.), као и ликвидних потраживања другог реда (за 8,5 млрд дин.). Ликвидне обавезе су смањене за 4,5 млрд дин., првенствено у делу обавеза које доспевају у наредних месец дана.

На крају другог тромесечја 2015. године банкарски сектор је имао пласмане у кредите по репо трансакцијама код Народне банке Србије у износу од 20 млрд дин. (на крају првог тромесечја 2015. године банкарски сектор није имао пласмане у кредите по репо трансакцијама код Народне банке Србије). Истовремено је увећан портфолио државних хартија од вредности за 13,1 млрд дин., па крајем другог тромесечја 2015. године износи 459,7 млрд дин. Удео динарских хартија од вредности је повећан и на крају другог тромесечја износи 58,7% (на крају првог тромесечја 2015. године је износио 57,5%).

Графикон 6.1. Показатељи ликвидности банкарског сектора

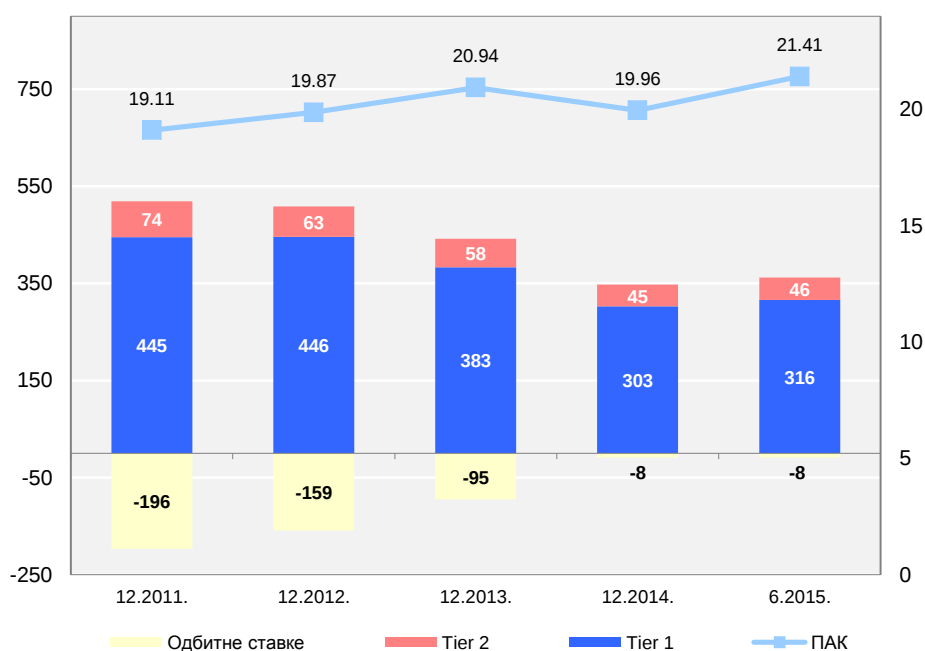

Извор: Народна банка Србије.

7. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Банкарски сектор у Србији је адекватно капитализован, како са становишта оствареног нивоа показатеља адекватности капитала, тако и са становништва структуре регулаторног капитала. На крају другог тромесечја 2015. године показатељ адекватности капитала за банкарски сектор Србије је 21,41%, што је далеко изнад регулаторног минимума (12%), као и минимума по Базелским стандардима (8%).

Графикон 7.1. **Регулаторни капитал и ПАК***
(у млрд РСД, ПАК у %)

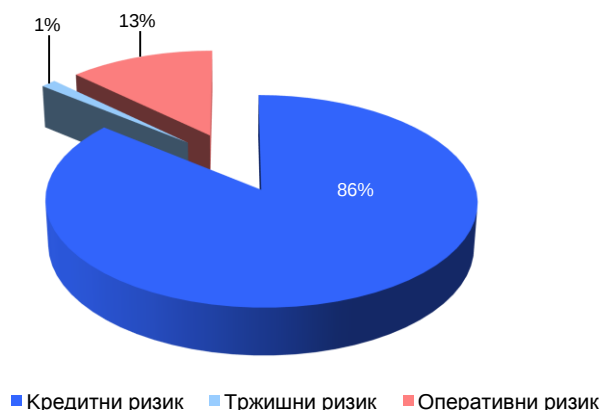

* ПАК = Регулаторни показатељ адекватности капитала

Извор: Народна банка Србије.

У току другог тромесечја 2015. године је дошло до повећања нивоа показатеља адекватности капитала услед повећања нивоа регулаторног капитала, при смањењу нивоа капиталних захтева.

Графикон 7.2. Капитални захтеви
(у %)

Извор: Народна банка Србије.

Основни капитал банкарског сектора (пре умањења за припадајући део одбитних ставки од регулаторног капитала) је на крају другог тромесечја 2015. године износио 316,0 млрд дин., што представља повећање од 12,2 млрд дин. у односу на претходно тромесечје (за 4,0%). Повећању нивоа основног капитала банкарског сектора током посматраног периода допринело је повећање резерви из добити (за 10,6 млрд дин. односно 5,9%), као и смањење губитка из претходних и текуће године (за 11,3 млрд дин. односно 25,2% у односу на претходно тромесечје).

Током протеклог тромесечја допунски капитал банкарског сектора је такође повећан (за 1,6 млрд дин.) и то највише у делу ревалоризационих резерви. Код одбитних ставки од регулаторног капитала није било значајнијих промена.

Имајући наведено у виду, укупан регулаторни капитал (након умањења за износ одбитних ставки) је током другог тромесечја 2015. године повећан за 13,8 млрд дин. (за 4,1%) и износи 353,9 млрд дин.

Укупни капитални захтеви су у посматраном периоду смањени за 3,2 млрд дин., првенствено у делу кредитног ризика (за 3,1 млрд дин.).

Током другог тромесечја 2015. године, банке у Републици Србији нису вршиле докапитализације.

*Leverage*¹² рацио банака је и даље на веома повољном нивоу, непромењеном у односу на претходно тромесечје. На крају другог тромесечја 2015. године рачуноводствени капитал је износио 21,2% билансне суме банака, при чему већину билансног капитала чини најквалитетнији акцијски капитал (64,1%).

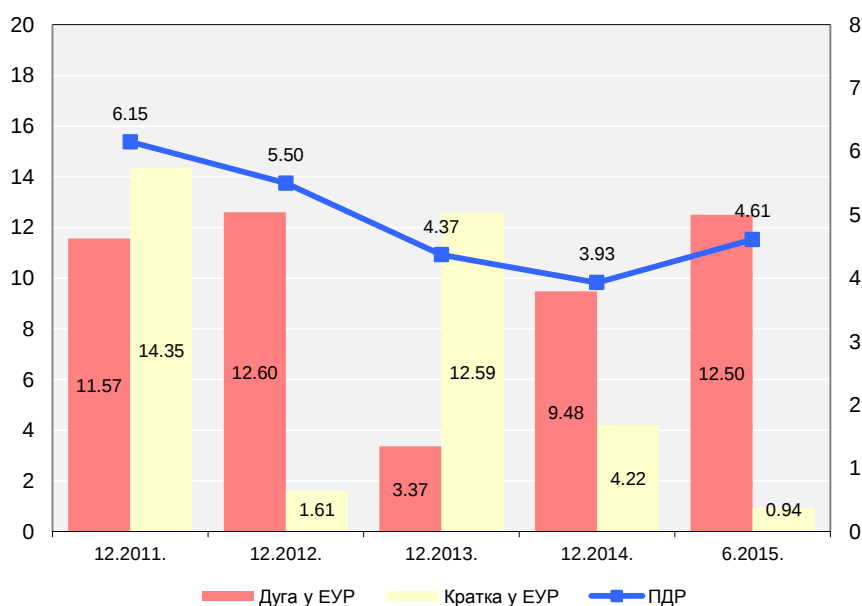
¹² Показатељ односа рачуноводственог капитала и билансне активе банака

8. ДЕВИЗНИ РИЗИК

На крају другог тромесечја 2015. године банкарски сектор Србије је исказао дугу отворену девизну позицију у укупном износу од 16,2 млрд динара, при чему је показатељ девизног ризика на нивоу од 4,61%.

Банке у Србији послују са нето дугим позицијама у еврима (12,5 млрд динара) и америчким доларима (2,65 млрд динара), док у швајцарским францима (1,11 млрд динара) имају нето кратку позицију.

Графикон 8.1. Квартални преглед дуге и кратке девизне позиције за ЕУР и показатељ девизног ризика
(у млрд РСД)

Извор: Народна банка Србије.

9. РЕГУЛАТОРНЕ АКТИВНОСТИ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ

У оквиру своје регулаторне надлежности у области контроле пословања банака, Народна банка Србије је током другог тромесечја 2015. године донела следеће подзаконске акте:

– Одлуку о измени и допуни Одлуке о управљању ризицима банке („Службени гласник РС“, бр. 33/2015) из априла 2015. године којом се у делу прописа који регулише лимите изложености брише лимит изложености према лицу повезаном са банком и лимит укупне изложености према лицима повезаним са банком, чиме се врши усклађивање са изменама Закона о банкама. Поред наведеног, дефиницијом ризика улагања банке обухватају се и инвестиционе некретнине. Измене и допуне наведене одлуке ступиле су на снагу 17. априла 2015. године.

– Одлуку о допуни Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке („Службени гласник РС“, бр. 38/2015) која је ступила на снагу 7. маја 2015. године допуњен је један од изузетака од услова за рачунање доцње према накнадно уговореном року доспећа. Према тој допуни наведене Одлуке, доцња у наплати потраживања рачуна се према накнадно уговореном датуму доспећа ако је при продужењу рока отплате потраживања уговорен месечни обрачун и наплата камате или камате и дела главнице, односно, ако првобитно уговорена динамика отплате потраживања предвиђа обрачун и наплату камате и дела главнице ређи од месечног – под условом да динамика отплате потраживања уговорена при продужењу рока отплате није ређа од првобитно уговорене, осим за потраживања обезбеђена првокласним средством обезбеђења.

– Одлуку о изменама и допуни Одлуке о мерама за очување стабилности финансијског система у вези с кредитима индексираним у страном валути („Службени гласник РС“, бр. 51/2015), коју је у јуну 2015. године донео Извршни одбор Народне банке Србије и којом су измењене обавезе извештавања банке о резултатима мера и активности предузетих у складу са овом одлуком и подацима о тим активностима, а посебно о броју дужника који су обавештени и дужника који нису прихватили понуђене могућности, као и свим другим подацима значајним за праћење ефикасности тог поступка. Према изменама наведене Одлуке, банка је дужна да извештаје Народној банци Србије доставља месечно, са стањем података на последњи календарски дан претходног месеца, и то најкасније 25. у месецу. Народна банка Србије је посебно прописала форму и садржај извештаја у Прилогу 1, који нису били прописани уз основни текст Одлуке. Дужност банке да извештава Народну банку Србије у смислу те одлуке престаје након што банка достави извештај за месец у којем истекао рок за прихват понуде за све кориснике кредита. Измене наведене одлуке ступиле су на снагу 20. јуна 2015. године.